

Adalet titizlik ister

Mehmet Akşit

Sıcaktan bunalmış bir vaziyette kuyumcu dükkânına girdiğim zaman elli yaşlarında bir bay ve bayan beni içtenlikle karşılıyor. “Hoş geldiniz. Sıcaktan epey bunalmışınız. İsterseniz şöyle oturun. Bir şey satın almanız gerekmez. Siz bizim konuğumuz sayılırsınız”. Teşekkür ederek gösterdikleri sandalyeye oturuyorum. Bana ikram ettikleri soğuk şerbeti içerken sohbe devam ediyoruz. “Hollanda’dan mı geliyorsunuz? Ne kadar güzel. Biz Hollanda’yı çok severiz”.

Bu arada vitrinde gördüğüm bir yüzüğü beğendiğimi söylüyorum. Ücreti Hollanda’ya göre daha ucuz olduğu için kısa bir pazarlıktan sonra kredi kartımla 175 Dolar ödeyerek yüzüğü satın alıyorum. Dükkândan dışarı çıkmak için ayağa kalktığımda bana ısrarla soğuk bir meyve şerbeti daha ikram ediyorlar. Sonra hal hatır soruyorlar. Bu arada hanım gülümseyerek elimdeki plastik çantayı gösteriyor. “Evdekilere hediye aldınız herhalde”. “Evet, çocuklara bazı hediyeler satın aldım”. Kırk yıllık bir dost gibi beraberce hediyelere bakıyoruz. Sonunda beni kapıya kadar geçirerek ve el sallayarak uğurluyorlar.

Bir iş için gittiğim St. Maarten adasından tatlı anılarla eve döndüğüm zaman posta kutusunda kredi kart firmasının bana gönderdiği faturayı buluyorum. Faturada aldığım yüzük karşılığı benden tam 4175 Dolar isteniyor. Hemen kredi kart firmasını arayarak bir yanlışlık olduğunu ve 175 Dolar ödemem gerektiğini söylüyorum. Benden satın aldığım mal ile ilgili fişi istiyorlar. Daha henüz açmadığım plastik çantanın içine baktığım zaman fişi bulamıyorum. Yavaş yavaş dükkânda yaşadıklarım gözümün önünden geçiyor. Çocuklara aldığım hediyelere bakarken dükkândaki hanımın elinde yüzüğün fişini gördüğümü hayal meyal anımsıyorum. Hemen telefona sarılıp dükkâna ulaşmaya çalışıyorum.

Adadaki telefon işletmesinden dükkânın yıllardır telefon abonesinin olmadığını öğrenmek beni şaşırtıyor. Fişin dükkân sahibi tarafından çalınmış olma ihtimalini düşününce sanki başımdan soğuk sular dökülüyor.

Dükkân sahibi benim 4175 Dolarlık mal satın aldığım konusundaki ısrarını sürdürüyor. Kredi kart firması en kısa zamanda ödemezsem ücreti benden zorla ve cezalı bir şekilde tahsil edeceği konusundaki tehdidini yineliyor. Danıştığım avukat bana maalesef hiç bir dayanağımın olmadığını ve istenilen ücreti ödememi öneriyor.

Elimde aldığım malin 175 Dolar olduğunu kanıtlayan bir belge yok. Aksine, dükkân sahibinin elinde üzerinde benim imzam olan 4175 Dolarlık fiş var. Tüm adalet sistemi haksızlığa uğramışları korumak için varsa, neden bana yardımcı olmasın? Mutlak bir yerlerde benim doğru olduğumu ispatlayacak veriler olmalı.

Önce dükkânın bulunduğu caddedeki taksi durağını arayarak telefona çıkan şoförden dükkân sahibi ile ilgili düşüncelerini sordum. Şoför dükkân sahibinin pek ahlaklı birisi olmadığını ve bazı dolandırma olaylarına karıştığını bildirdi. Daha sonra kredi kart firmasından bir işyerinin kart kullanması için sağlaması gereken koşullar ile ilgili bilgi istedim. Bana verilen formlara göre işyeri, daha müşteri dükkândan çıkmadan kredi kartı firmasından satma izni istemekle yükümlüydü. Beni dolandıran dükkânda telefon hattı olmaması onların haksız yere kredi kartı kullandığının deliliydi. Bu verileri elde ettikten sonra St. Maarten adasındaki polis şefi ile iletişime geçtim. Polis dükkânın iflas etme noktasında olduğunu öğrendi. Daha sonra dükkânın 4175 Dolarlık satışı kayıtlarında göstermediğini ve bu miktar ile ilgili gelir vergisinin ödemediğini tespit etti. Altı aydan

fazla süren bir uğraşı sonunda benim 4175 Doları ödemek zorunda olmadığım ve dükkân sahibinin işlerini yasalara ve kurallara göre düzenlemediği ortaya çıktı.

Modern hukuk ilkeleri zanlıyı cezalandırmadan önce titiz bir çalışma yapılmasını önerir. Bu, ön araştırma, yargılama ve sonunda karar alma aşamasını içeren ve daha önceden kuralları yasalarda tespit edilmiş bir süreçtir. Bu sürecin düzgün bir şekilde yerine getirmesi adaletin sağlanması için zorunludur. İşte modern ülkeleri “muz cumhuriyetlerinden” ayıran belki de en önemli özellik bu hukuk düzenidir.

Aslında burada temel olan, konu ile ilgili suçu tanımlayan bir yasanın mevcut olması ve bu çerçevede yöneltilen suçun kanıtıdır. Bu amaçla bütün geçerli verilerin toplanması ve verilerin zan edilen suç ile ilişkisi göz önüne alınarak, tutarlılığı ve doğruluğu tek tek ve bir bütün olarak değerlendirilmelidir. Gözlenebilecek tutarsızlıklar ve doğru olduğu ispat edilemeyen veriler zanlının beraatını gerektirir. Çoğu zaman, daha ön araştırma aşamasında suçun kanıtlanamayacağı anlaşılarak yargı sürecine gitmeğe gerek bile duyulmayabilir.

Maalesef iç hukukun uygulanmasında gösterilen titizlik, uluslararası ortamda pek uygulanmıyor. İç hukukun uygulamasında söz gelişi kırılan bir bardağın bile hesabı sorulurken, çoğu kez uluslararası ortamda binlerce insanın haksız yere hapsolünmesine, işkence görmesine ve hatta ölmesine karşı bir yaptırım yok. Yarım yamalak, uydurma haberlere dayanılarak ülkeler suçlanıyor. Daha vahimi bu ülkelere karşı savaş bile açılıyor. Bu ortamda terör olayları bırakın azalmayı bilakis artıyor.

Uluslararası adaletsizliğin bir örneğini sözde soykırım ile ilgili Türklere yapılan suçlamalarda görüyoruz. Her şeyden önce bu soykırım iddiası yasal olarak kanıtlanmış Yahudi soykırımı ile karıştırılıyor. Yahudi soykırımını inkâr eden aşırı uçlar ile Türkler aynı kefeğe konuluyor. Bu arada bizzat

Türklerin, ikinci dünya savaşında Fransa ve İngiltere hükümetlerinin protestolarına rağmen yüz binden fazla Yahudi’yi kurtardığı unutuluyor.

İkincisi, Türkler tarafından soykırımın yapıldığı tartışmasız bir şekilde kabul edilmiş bir durumda. “Aman efendim, koskoca devletler soykırım var diyor, bir bildikleri vardır, herhalde soykırım olmuştur” dediğimizi farz edelim. Ancak, önümüze her konana da körü körüne inanamayız ki! Akli yerinde olan her insan gerçekleri elinden geldiğince araştırmak zorunda değil midir?

İnanın ben, soykırım olmuştur herhalde diyerek kendimi zorladım, ama beceremedim. Belgeleri karıştırdığımız zaman karşınıza en azından kafanızı karıştıran ve soykırım tezini sarsan birçok veri çıkıyor. Örneğin, o tarihlerde yayınlanan Hollanda gazetelerini ve soykırım iddiasına taraf olan devlet başkanının hatıralarını okuyunca, yaşanan olayların bir soykırım amacı sonucu olmadığını, birinci dünya savaşında yaşanan bir isyanın ve daha sonrasında çıkan çatışmaların sonucu olduğunu görüyoruz. Üstelik olayların sadece bir tarafa zarar vermediğini ve her iki taraftan da maalesef binlerce kaybın olduğunu anlıyoruz.

Efendim herkes istediğine inansın da diyemiyorsunuz. Çünkü maalesef bu hak size verilmiyor. Öyle ki dürüst bir şekilde kendi düşüncelerini savunan Türklerin Hollanda’da siyasi çalışma yapması bile engelleniyor. Daha da vahimi, hazırlanan teklif yasalaşırsa, sözde soykırımı inkâr etmek Hollanda’da suç sayılacak. Bu tür yasalar zaten bazı Avrupa ülkelerinde kabul edildi bile. Kısacası, yakında savunma hakkımız elimizden alındığı gibi sanki hepimizin beynine ipotek konulacak.

Sonuç olarak sadece hukuk kuralları değil, tarih biliminin kuralları da hiçe sayılıyor. Bu konuda bazı tanınmış Fransız tarihçileri bir bildirge yayınlamaya politikacılardan bakın özet olarak ne talep ediyorlar: “Tarih sadece

yaşanmış gerçekleri araştırır. Bu alanda araştırma özgürlüğü kısıtlanamaz. Tarih politikacılara değil tarihçilere bırakılmalıdır”.

Ben insanların kardeşliğine gönülden inanan bir kişiyim. Soykırım yapıldı denilen insanları Türkiye'nin özü, kanı ve canı olarak kabul ederim. Birçok dostumuz olmuştur, hepsini saygı ve sevgiyle anarım. Çekilen her acı, akan her yaş, kimin olursa olsun benim de bağrımı yakar.

Acıların dinmesi için elbette tarihte yaşananların bilimsel bir şekilde araştırılıp ortaya çıkarılması gerekir. Ancak bunun için uluslararası bilimsel bir ortamın yaratılması zorunludur. Şu anda gözlemlediğimiz bilimsellikten daha çok politik bir dayatmaya benziyor.

Bizim çıkarımız bunu gerektiriyor diyerek üretilen gerçeklerle milletlere baskı yapmağa kimsenin hakkı yoktur. İç ve dış huzurun sağlanması için iç hukukta gösterdiğimiz tutarlılığı uluslararası hukukta da uygulamaktan başka çaremiz yoktur. Bu zorunluluk insanları koşulsuz sevmenin bence en önemli bir göstergesidir. Unutmayalım, insanların huzuru adaleti, adalet de mutlak titizliği gerektirir.

© 2007 Mehmet Akşit. Ancak ticari olmamak ve kaynak göstermek koşulu ile kullanılabilir. Bu yazı 2006 da yayınlanan makalenin düzeltilmiş şeklidir.

<http://aksit.net>